

»Kmetič, ti si torej pozabil, v kako bednem stanju sem te tukaj našel?«

Kmet pade na kolena. S skesanim srcem in povzdignjenimi rokami prosi odpuščanja.

»Dal sem ti bogastva, da bi lajšal bolečine trpečim, ko si sam okušal, kaj se pravi trpeti. Ah, hitro, le prehitro si pozabil pogoje, ki sem ti jih stavil. Nisi posvečeval Gospodovega dne, nisi se usmilil siromaka, celo pse si naščuval nanj. In sedaj si zopet tam, kjer sem te našel. Vse bogastvo ti bo odvzeto, ker nisi z njim ravnal po moji volji. Ako je tvoje kesanje odkritosrčno, moreš še dobiti odpuščanje. Spokori se! V potu svojega obraza obdeluj zemljo, na kateri stojiš!«

Neznanec izgine.

Sam ostane kmet na pusti kamniti zemlji, odprti vsem vetrovom in toči grenke solze kesanja.

Berač in kralj sta bila ena in ista oseba.

Bil je dobri in pravični Bog.

Prevedla Golobič Angela.

Polda Tone

Bajtarski Miklavž

Ilustriral Fr. Uršič

Na zapečku se je stiskalo pet razkuštranih glav. Pečarjevi otroci so molili k sv. Miklavžu. Očenaš za očenašem so že odmolili, pa se jih stari dobrotnik še ni spomnil.

»Nič ne bo,« se je skujal starejši Francè.

»Še malo dajmo, morda nam pa le kaj vrže,« je moledovala Minca, ki je bila šele v petem letu.

In so znova začeli:

»Pridi sveti Nikolaj — in obišči nas sedaj!

Vsi te pričakujemo, vsi se že radujemo.

Pridnim boš darov delil —

saj si vedno dober bil...

Če ne veš, kje smo doma,

naj te angelček pelja.«

Pa spet očenaš za očenašem. Na koncu vsakega pa se jih je oglasilo vseh petero: »Preljubi sveti Miklavž, malo nam vrzi, pa veliko prinesi!«

Mala Minca je pričakovala, da bo zdaj zdaj zaropotalo po hiši. Zadnji teden hodi sv. Miklavž po vasi, postoji pod okni in posluša: pridni otroci molijo, poredni pa se prepirajo in si nagajajo. In zgodi se, da včasih stari svetnik odpre svojo torbo, neslišno in nevidno odrine okno ali vrata in vrže otrokom kakšno malenkost. Menda more tudi skozi strop ali skozi steno vreči pred presenečene otroke. Vsaj Minci se je tako zdelo. Tudi Francè, ki se je vedno trudil, da bi videl, od kod je darilo priletelo, ni nikoli opazil ničesar.

Pravkar so začeli nov očenaš, ko je zaropotalo po sobi.

»Orehi!« so planili otroci izza peči. Na vik in krik je prišla mama.

»Nič se ne prepirajte! Miklavž gleda, kaj če parkelj pride? Orehe razdelite, tudi Minca mora dobiti svojel«

»Pri Šimnu je snoči vrgel Miklavž jabolka!«

»Pri Bobku sladkarije!«

»Pri Vrevcu celó čokolado!«

»Mama! Zakaj pa pri nas vrže le orehe?«

»Morda so druge bolj pridni,« se je izmikala mati.

»Pa niso. Šimnov v šoli nič ne zna. Bobkova nikoli ne uboga. Vrevčev pa tako, tako!« Francè se ni dal ugnati.

»Pa tole je tudi, otroci: naša hiša stoji na koncu vasi in Miklavž že vse razdeli, preden pride do nas. Le jejte orehe! Tudi kruha lahko odrežem.«

Otroci so natresli orehe na mizo in so jih tolkli. Francè je kar s čevljem razbijal po njih. Tako je tolkel, da je plamen v petrolejki veselo poskakoval in svetil v zadovoljne obraze. Le Francè je razmišljal, zakaj je ravno njihova bajta na koncu vasi: vse dobro se ustavi v vasi in le lakota pride do Pečarja. Pa je Pečarjevih pet bolj pridnih kot so drugi Poglejski otroci.

Za Miklavžev večer je zapadel sneg. Otrokom se je zdelo, kakor bi beli angelčki sedeli ob poti in čakali svetnika. Pečarjevi so sedeli za pečjo ves dan. Niso imeli dobrih čevljev, da bi mogli v sneg. Pa tudi mati je tako naročila, ko je odšla zdoma.

Mrak je že bil, ko se je mati vrnila.

»No? Ste že pripravili peharje, da jih nastavite Miklavžu?«

»Že.« Pet glasov se je oglasilo izza peči.

»In listke z imeni smo dali v peharje, da se Miklavž ne bo zmotil.«

»Prav, prav. Da se ne bo zmotil...« Kot v skrbeh je govorila mati.

»Mama! Saj mi bo punčko prinesel, kajne?«

»Punčko? Morda ti jo bo pa res.«

»Pa tako veliko...« Minca je široko razprostrla roke. »Táko kot lani Vrevčevi Minki!«

»Minca! Kaj pa, če bo punčka prav majhna?«

Joža jo je zmotil: »Avtomobil pa gotovo dobim?« Šest let mu je bilo.

»Bog ve? Morda ga ne bo...«

»Saj bo spet tako kot lani. Drugod vse, pri Pečarjevih pa piškave orehe in nagnita jabolka.«

»No! Francè! Kako pa govoriš? Ni lepo, kar si rekel: za vse moramo biti Bogu hvaležni.«

Nato so molče jedli sok, ki je bil komaj skaljen krop.

Ko so že legli, se je spet oglasil Francè: »Mama! Zakaj vendar Miklavž nam ne prinese toliko kot drugod? Drugi niso tako potrebni.«

Mati je vedela, da mora nekoč to vprašati, pa se je le ustrašila in je globoko vzdihnila in tiho pričela:

»Ko sem bila še majhna, ni bilo tako. Miklavž je takrat manj nosil kakor danes: nekaj suhih hrušk, nekaj jabolk, pest orehov in morda dva ali tri rožiče. Takrat je tudi vsem enako prinesel, vsem samo to, nič drugega. Porednim pa je takrat šibe nosil.«

»Ali hočete reči, da Miklavž ni več pravičen?«

»Ne, otrok! Svetnik je dober, le ljudje so hudobni.«

»Kaj ste rekli?«

Mati ni vedela izhoda. Kako naj sinu razloži, zakaj Miklavž bogatim več prinese kot revnim. Pa se je Francè sam spet oglasil.

»Mati! Morda pa danes sveti Miklavž prav tako prinese vsem

enako kot včasih. Pa so ljudje hudobni — bogati so — postaviti se hočejo in sami dodajo svetnikovemu darilu sladkarije in igrače, pa kaj vem kaj vse?»

Mati bi bila najrajši objela svojega starejšega fanta. »Morda je res tako,« je pritrdila.

Potem so zaspali in zasanjali o novih punčkah, takih, ki zamižijo, ko jih položiš spat, pa o avtomobilu in konjičku, o novih čevljih in oblekah. Mati pa ni mogla zaspati.

Dan je že bil, pa so Pečarjevi še spali. Na mizi je stalo pet peharjev in v njih orehi, hruške, venec fig in nekaj zavitih rožičev.

»Punčka!« Minca je planila s postelje in res je v svojem peharju zagledala punčko. Toda bila je majhna in trup je imela iz cunj.

Deset rok je posegalo v peharje in obenem pogledovalo v sosednje posode, kaj so bratci dobili. Čevljev ni bilo, tudi kape in obleke ne, pa avtomobilčka in konjička in še marsičesa ne.

»Oblecite se!« je priganjala mati. Pa jih ni mogla spraviti od darov. Nekdo je godrnjal, da je premalo dobil. Pa se je Francè takoj oglasil:

»Kaj boš? To je dal Miklavž. Tudi drugod jim ne prinese nič več, pa jim starši dodajo. Bahači!«

V veži si je nekdo odtrkal sneg s čevljev. Nato je potrkalo. — Učiteljica je stopila v sobo. Pod pazduho je nosila velik zavitek.

»Kaj se je zgodilo?« se je prestrašila mati.

»Sveti Miklavž je bil snoči v ‚Domu‘. Tudi vam je nekaj prinesel, pa nobenega ni bilo.«

»Gospodična, še za vstopnino nisem imela.«

»Saj je meni izročil svetnik. Rekel je: Za Pečarjeve, ker so pridni in radi v ‚Domu‘ pomagajo.«

Pet obrazov se je radovedno bližalo mizi.

»Joj—oj!« Gospodična je odvila zavoj. Vsem je kar zaprlo sapo.

»Za Franca čevlji — da bo v šolo mogel. Za Joža kapo in srajco, za Tinco jopico in zvezke, za Minco nogavice in obleko, za malega Mihca pa ropotuljico. O — pa še to! Sladkarije, otroci!«

Mati kar do besede ni mogla.

»Pa mami morate tudi kaj dati. Saj boste, otroci?«

Komaj se je mati zahvalila in otrokom pričela naročati, naj se zahvalijo, pa je učiteljica že izginila.

Sinica je priletela na okno in se začudila veselju v Pečarjevi bajti, kjer je vladalo navadno pomanjkanje, a danes je bila hiša polna veselja.

